

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษากระบวนการช่วยเหลือสมาชิกชมรมอาจารย์ 3 ในการทำผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัยเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยทำการศึกษารอบคลุมถึงเรื่องสาเหตุของการทำและไม่ทำผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัยของผู้ที่ได้รับการเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 แล้ว และสมาชิกชมรมที่กำลังทำผลงานทางวิชาการเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 ลักษณะของผลงานทางวิชาการแต่ละประเภทที่สมาชิกชมรมอาจารย์ 3 ทำ อุปสรรค ปัญหา และความต้องการความช่วยเหลือในการทำผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัย และประเภทอื่นที่ไม่ใช่ผลงานวิจัย ตลอดจนศึกษากระบวนการให้ความช่วยเหลือสมาชิกชมรมอาจารย์ 3 ในการทำผลงานทางวิชาการ โดยมีวิธีการศึกษาดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ โดยทำการศึกษาทั้ง

1.1 สมาชิกชมรมอาจารย์ 3 ที่ได้เลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 ด้วยการทำผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัยและผลงานทางวิชาการประเภทอื่นที่ไม่ใช่ผลงานวิจัย

1.2 สมาชิกชมรมอาจารย์ 3 ที่กำลังทำผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัย และผลงานทางวิชาการประเภทอื่นที่ไม่ใช่ผลงานวิจัยเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการศึกษารายกรณี (case study) กับบุคคล 2 คนดังต่อไปนี้

2.1 สมาชิกชมรมอาจารย์ 3 ผู้ที่ได้เลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 ด้วยการทำผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัยเพียงท่านเดียว โดยทำผลงานวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่องศาสนาโดยใช้บทเรียนโปรแกรมกับการสอนแบบปกติ"

2.2 ประธานชมรมอาจารย์ 3 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทเกี่ยวข้องกับชมรมอาจารย์ 3 โดยตรง และมีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือสมาชิกชมรมในการทำผลงานทางวิชาการเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3

สำหรับรายละเอียดของวิธีการศึกษามีดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

การวิจัยในส่วนเชิงปริมาณนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวิธีวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ สมาชิกชมรมอาจารย์ 3 จังหวัดสุพรรณบุรี

ในเดือนกุมภาพันธ์ ปี 2542 ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 1,039 คนทั้งที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดสุพรรณบุรีและจังหวัดอื่นๆ แบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1) สมาชิกชมรมอาจารย์ 3 ที่ได้เลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 จำนวน 59 คน ประกอบด้วยผู้ที่ทำผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัย จำนวน 1 คน และผู้ที่ทำผลงานทางวิชาการประเภทอื่นที่ไม่ใช่ผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัยจำนวน 58 คน

2) สมาชิกชมรมอาจารย์ 3 ที่กำลังทำผลงานทางวิชาการเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 จำนวน 980 คน

1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย

1) สมาชิกชมรมอาจารย์ 3 ที่ได้รับการเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 ด้วยการทำผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัย และ ผลงานทางวิชาการประเภทอื่นที่ไม่ใช่ผลงานวิจัย ทำการศึกษาในกลุ่มประชากรทั้งหมด จำนวน 59 คน

2) สมาชิกชมรมอาจารย์ 3 ผู้ที่กำลังทำผลงานทางวิชาการเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยการศึกษาค่าสัดส่วนโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (Krejcie and Morgan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ได้จำนวนประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 278 คน จากจำนวนประชากร 980 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 337 คน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาเชิงปริมาณครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการทำผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัย โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบ และสภาพปัจจุบันในการทำผลงานทางวิชาการเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) โดยถามเกี่ยวกับอายุ เพศ อายุราชการ ตำแหน่ง คุณวุฒิทางการศึกษา สถานภาพของการเป็นอาจารย์ 3 ว่าได้เป็นอาจารย์ 3 แล้วหรือกำลังทำผลงานทางวิชาการเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพความต้องการในการทำผลงานทางวิชาการ และประเภทผลงานทางวิชาการที่ทำ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วนให้เลือกทำ ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นข้อคำถามสำหรับสมาชิกชมรมผู้ที่ได้รับการเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 แล้ว

ส่วนที่ 2 เป็นข้อคำถามสำหรับสมาชิกชมรมผู้กำลังทำผลงานทางวิชาการเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) โดยถามเกี่ยวกับความสนใจในการทำผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัย และประเภทอื่นที่ไม่ใช่ผลงานวิจัย สาเหตุของการทำและไม่ทำผลงาน

ทางวิชาการประเภทผลงานวิจัย อุปสรรค ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือในการจัดทำผลงานทางวิชาการ ประเภทผลงานวิจัย และประเภทอื่นที่ไม่ใช่ผลงานวิจัย จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของชมรมอาจารย์ 3 ในการให้ความช่วยเหลือแก่สมาชิกชมรม เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) จำนวน 29 ข้อ และแบบสอบถามปลายเปิดซึ่งเป็นข้อเสนอแนะจากสมาชิกเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมให้ความช่วยเหลือสมาชิกชมรม จำนวน 1 ข้อ สำหรับเกณฑ์ในการพิจารณาคะแนนจากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มีดังนี้

4.50-5.00	หมายความว่า	ได้รับความรู้ในระดับมากที่สุด
3.50-4.49	หมายความว่า	ได้รับความรู้ในระดับมาก
2.50-3.49	หมายความว่า	ได้รับความรู้ในระดับปานกลาง
1.50-2.49	หมายความว่า	ได้รับความรู้ในระดับน้อย
0.50-1.49	หมายความว่า	ได้รับความรู้ในระดับน้อยที่สุด
0.00-0.49	หมายความว่า	ไม่ได้จัดกิจกรรมให้ความรู้

1.3 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. รวบรวมและศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้กรอบของแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำผลงานทางวิชาการเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 เพื่อกำหนดกรอบของแบบสอบถาม ในเรื่องสถานภาพทั่วไปของสมาชิกชมรมอาจารย์ 3 สถานภาพปัจจุบันในการทำผลงานทางวิชาการเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 และสภาพความต้องการในการทำผลงานทางวิชาการ สาเหตุการทำและไม่ทำผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัย อุปสรรค ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือในการจัดทำผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัย และประเภทอื่นที่ไม่ใช่ผลงานวิจัย สำหรับแบบสอบถามในส่วนที่ 2 เรื่องการจัดกิจกรรมของชมรมอาจารย์ 3 ในการให้ความช่วยเหลือแก่สมาชิกชมรม ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามโดยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของชมรมอาจารย์ 3 จากเอกสารของชมรม และได้ตรวจสอบข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์สมาชิกชมรมจำนวน 3 คน

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิในชมรมอาจารย์ 3 ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม และทำการปรับปรุงแก้ไข

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับสมาชิกผู้เข้ารับการอบรม จำนวน 10 คน เพื่อดูความเป็นปรนัยในเรื่องความเหมาะสมของภาษาในแบบสอบถาม

4. นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นสมาชิกชมรมอาจารย์ 3

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งโดยการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองตามจุดอบรมต่างๆ และส่งทางไปรษณีย์ โดยเริ่มทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2542 และเริ่มทำการติดตามแบบสอบถามหลังจากได้รับแบบสอบถามจากการตอบกลับมาครั้งแรกแล้วประมาณ 2 สัปดาห์ และติดตามครั้งที่ 3 หลังจากได้รับแบบสอบถามตอบกลับจากครั้งที่ 2 ประมาณ 1 สัปดาห์ โดยมีรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. แบบสอบถามสมาชิกชมรมผู้ที่ได้ตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 แล้ว ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรทั้งหมด ในตอนแรกผู้วิจัยได้รายชื่อจากทำเนียบอาจารย์ 3 สุพรรณบุรี จำนวน 48 คน ผู้วิจัยจึงใช้วิธีแจกแบบสอบถามแก่สมาชิกชมรมผู้ที่ได้ตำแหน่งอาจารย์ 3 ทั้งโดยการเก็บรวบรวมด้วยตนเองและส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ จำนวน 48 ฉบับ ได้กลับคืนมา 41 ฉบับ และภายหลังจากที่ผู้วิจัยตรวจสอบ ข้อมูลในแบบสอบถามของสมาชิกชมรมผู้ที่กำลังทำผลงานทางวิชาการ พบว่า มีกลุ่มตัวอย่าง 11 คน ที่เปลี่ยนสถานภาพมาเป็นผู้ที่ได้ตำแหน่งอาจารย์ 3 แล้ว ดังนั้นสมาชิกชมรมผู้ที่ได้ตำแหน่งอาจารย์ 3 จึงเพิ่มจาก 48 คน เป็น 59 คน และจำนวนแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมามีจำนวน 52 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.14

2. แบบสอบถามสมาชิกชมรมผู้ที่กำลังทำผลงานทางวิชาการ เพื่อขอเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 จำนวน 278 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเก็บข้อมูลด้วยตนเองตามจุดอบรมต่างๆ และส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ จำนวน 278 ฉบับ ได้กลับมากำหนดจำนวน 269 ฉบับ ภายหลังจากที่ผู้วิจัยตรวจสอบข้อมูลพบว่า มีกลุ่มตัวอย่าง 11 คนที่เปลี่ยนสถานภาพมาเป็นผู้ที่ได้ตำแหน่งอาจารย์ 3 แล้ว ดังนั้นจำนวนแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาจากสมาชิกชมรมผู้กำลังทำผลงานทางวิชาการจึงลดลงจาก 269 ฉบับเหลือ 258 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.81

จากจำนวนแบบสอบถามที่ผู้วิจัยส่งไปทั้งหมด 337 ฉบับ ได้กลับคืนมา 310 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.99 ทำให้ผู้วิจัยได้กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพของการจัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 ดังนี้

1. สมาชิกชมรมผู้ได้เลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 ด้วยการทำผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัย จำนวน 1 คน และผลงานทางวิชาการประเภทอื่นที่ไม่ใช่ผลงานวิจัย จำนวน 51 คน

2. สมาชิกชมรมผู้กำลังทำผลงานทางวิชาการเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 ด้วยการทำผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัย จำนวน 11 คน และทำผลงานทางวิชาการประเภทอื่นที่ไม่ใช่ผลงานวิจัย จำนวน 247 คน

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC* นำเสนอข้อมูลในลักษณะของค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

2.1 กรณีศึกษา

กรณีศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการวิจัยแบบรายกรณี (case study) ประกอบด้วยกรณีศึกษาจำนวน 2 กรณี ดังนี้

กรณีศึกษาแรก สมาชิกชมรมอาจารย์ 3 ผู้ได้รับการเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 ด้วยการทำผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัย เลือกตามเงื่อนไขดังนี้

เป็นสมาชิกชมรมอาจารย์ 3 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ผู้ได้รับการเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 ด้วยการทำผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัย ซึ่งจากการสำรวจรายชื่อจากทำเนียบของอาจารย์ 3 สุพรรณบุรี มีสมาชิกชมรมอาจารย์ 3 เพียง 1 คน ที่ได้รับการเลื่อนตำแหน่งด้วยการทำผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัย ทั้งนี้เพื่อศึกษาถึงเหตุผลที่เลือกทำผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัยเป็นสำคัญ

กรณีศึกษาที่ 2 ประธานชมรมอาจารย์ 3 เลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งประธานชมรมอาจารย์ 3 ผู้ซึ่งมีบทบาทและเกี่ยวข้องโดยตรงกับชมรม และเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่ทำหน้าที่ช่วยเหลือสมาชิกชมรมอาจารย์ 3 ในการทำผลงานทางวิชาการเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 ทั้งนี้เพื่อศึกษาถึงกระบวนการให้ความช่วยเหลือของชมรมอาจารย์ 3 ที่มีต่อสมาชิกในชมรม

ในการศึกษาศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ แบบเจาะลึก และการวิเคราะห์เอกสาร โดยผู้วิจัยทำการเก็บ รวบรวมข้อมูลภาคสนามด้วยตนเอง เริ่มตั้งแต่วันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2541 ถึงสิ้นเดือนมีนาคม พ.ศ. 2542 รวมระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 5 เดือน โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังต่อไปนี้

2.2 การสร้างความสัมพันธ์

เพื่อให้สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้โดยสะดวก และได้ข้อมูลที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริง ผู้วิจัยได้สร้างความสัมพันธ์กับกรณีศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องกับกรณีศึกษาในลักษณะที่แตกต่างกัน ดังนี้

กรณีศึกษาที่ 1 ผู้วิจัยสร้างความสัมพันธ์กับกรณีศึกษาที่ 1 โดยการไปแนะนำตัวเอง ที่โรงเรียนของกรณีศึกษา ว่าผู้วิจัยเป็นใคร มีจุดประสงค์อย่างไรในการเข้าสู่สนาม หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือในการวิจัย คือ ผู้วิจัยขออนุญาตสังเกต สัมภาษณ์ และศึกษาเอกสารของกรณีศึกษาเป็นระยะเวลา 4 เดือน เพื่อการได้ข้อมูลในระดับที่ลึกและใกล้เคียงกับความเป็นจริง ผู้วิจัยได้อาศัยทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยกรณีศึกษาดูแลนักเรียนแทนในบางครั้ง ที่กรณีศึกษาติดภารกิจที่จำเป็น

ผู้บริหารศึกษา และเพื่อนร่วมงาน ผู้วิจัยจะสร้างสัมพันธ์ด้วยการแสดงความเคารพ และทักทายเมื่อพบผู้บริหาร หรือเพื่อนร่วมงานของกรณีศึกษา เช่น "สวัสดีค่ะ กำลังทำอะไรอยู่คะ" และจะถือโอกาสช่วยงานเล็กๆ น้อยๆ เท่าที่จะช่วยได้ เช่น ช่วยจัดป้ายนิทรรศการ ดูแลนักเรียนแทนในบางครั้งในกรณีที่ครูประจำชั้นหรือประจำวิชาไม่อยู่ ขึ้นอยู่กับสถานการณ์

นักเรียน ผู้วิจัยจะทักทายเมื่อเจอกับนักเรียนของกรณีศึกษาตามที่ตั้งต่างๆ เช่น ที่โรงเรียน ที่ร้านค้า ที่งานชุมชนจัดขึ้น โดยผู้วิจัยจะใช้คำพูดทักทายกับนักเรียนเมื่อเห็นนักเรียน หรือเมื่อนักเรียนแสดงความเคารพเป็นการทักทายผู้วิจัยก่อน โดยจะทักทายตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น เช่น "วันนี้นำโรงเรียนแต่เช้าเลยนะคะ" หรือ "ท่ายืดยอวอโยไหมคะ"

ผู้ปกครองนักเรียน ผู้วิจัยจะสร้างสัมพันธ์กับผู้ปกครองนักเรียนโดยการทักทายถ้าหากพบเจอตามสถานที่ต่างๆ เช่นที่โรงเรียน ร้านค้า เช่น เมื่อพบว่าผู้ปกครองนักเรียนมาส่งบุตรหลานที่โรงเรียนผู้วิจัยก็จะทักทาย "สวัสดีค่ะ มาส่งลูกชายหรือคะ" และจะถือโอกาสชวนสนทนาซักถามในเรื่องต่างๆ

กรณีศึกษาที่ 2 เป็นกรณีศึกษาที่มีบริบทในการทำงาน และสภาพแวดล้อมการปฏิบัติงานที่แตกต่างจากกรณีศึกษาที่ 1 เพราะบริบทการทำงานส่วนใหญ่ของกรณีศึกษาที่ 2 ที่ผู้วิจัยมุ่งศึกษาคือการให้ความช่วยเหลือสมาชิกชมรมอาจารย์ 3 ในการจัดทำผลงานทางวิชาการ บริบทการทำงานส่วนใหญ่จึงอยู่ที่ศูนย์ผลงานวิชาชีพครู และจุดอบรมต่างๆ ในแต่ละที่ แต่ในขณะเดียวกันผู้วิจัยก็ไม่ทิ้งบริบทเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ของกรณีศึกษา คืองานสอน และการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหาร ดังนั้นผู้วิจัยจึงสร้างสัมพันธ์กับกรณีศึกษาที่ 2 โดยการไปแนะนำตัวเองและชี้แจงจุดประสงค์ของการเข้าสนามในครั้งนี้ และขออนุญาตกรณีศึกษาเก็บข้อมูลโดยการสังเกต การสัมภาษณ์ การศึกษาเอกสาร ทั้งที่ศูนย์ผลงานวิชาชีพครู และโรงเรียนที่กรณีศึกษาปฏิบัติหน้าที่อยู่ และทุกจุดอบรมที่ชมรมจัดอบรมให้แก่สมาชิกชมรม ได้แก่ จุดอบรมที่ สปอ.มหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สปอ. บางปลาหมอ และ สปอ. หนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยผู้วิจัยได้อาสาเป็นผู้ช่วยกรณีศึกษาในการดูแลทำความสะอาดห้องศูนย์ผลงานวิชาชีพครู และช่วยเหลืองานเล็กๆ น้อยๆ ของชมรมที่พอจะช่วยได้ เช่น พิมพ์งาน ช่วยรับสมัครสมาชิกชมรม เป็นต้น

ผู้บริหาร เพื่อนร่วมงาน ผู้วิจัยสร้างความสัมพันธ์กับผู้บริหารโรงเรียน และเพื่อนร่วมงานของกรณีศึกษาด้วยการทักทาย และแสดงความเคารพเวลาที่พบเจอกัน ในกรณีของเพื่อนร่วมงานบางครั้งผู้วิจัยจะเข้าไปช่วยงานเล็กๆ น้อยๆ เช่น ช่วยจัดป้ายนิทรรศการ ดูแลนักเรียนในกรณีที่ติดธุระจำเป็น

คณะวิทยากร ผู้วิจัยสร้างความสัมพันธ์โดยการทักทายเมื่อพบเจอ เช่น "สวัสดีค่ะมาพบอาจารย์ หรือคะ" และช่วยงานเล็กๆ น้อยๆ เช่น ช่วยพิมพ์วุฒิบัตร ที่จะมอบให้แก่สมาชิกผู้เข้ารับการอบรม หรือช่วยเหลืองานอื่นๆ ตามแต่โอกาส

สมาชิกชมรมอาจารย์ 3 เพื่อให้สามารถเข้าถึงข้อมูลที่ถูกต้องและตรงตามสภาพความเป็นจริงผู้วิจัยได้สมัครเป็นสมาชิกชมรม และเข้ารับฟังการอบรม ตลอดจนปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับสมาชิกผู้เข้ารับการอบรมอื่น เช่น ร่วมในการจัดทำผลงาน และช่วยในการจัดพิมพ์งานกลุ่ม เพื่อให้เข้าใจถึงกระบวนการช่วยเหลือของชมรม

อาจารย์ 3 อย่างลึกซึ้ง และในช่วงพักกลางวันเพื่อรับประทานอาหารผู้วิจัยจะร่วมรับประทานอาหารกับสมาชิกผู้เข้ารับการอบรม และในบางครั้งก็ถือโอกาสสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ ซึ่งวิธีการนี้ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น

นักเรียน ผู้วิจัยสร้างความสัมพันธ์โดยการทักทายเมื่อพบเจอนักเรียนของกรณีศึกษา เช่น "มาซ้อมเพลงอีแซวกับอาจารย์... หรือคะ" "วันนี้เรียนสนุกไหมคะ" และถือโอกาสสัมภาษณ์นักเรียนของกรณีศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของกรณีศึกษา และการช่วยเหลือสมาชิกชมรมอาจารย์ 3 ขณะที่กรณีศึกษาอยู่ที่ศูนย์วิชาชีพครู ตลอดจนการเผยแพร่ผลงานและการบริการของศูนย์วิชาชีพครู ของชมรมอาจารย์ 3

2.3 การศึกษาในภาคสนาม (field research)

เนื่องจากการศึกษาภาคสนามครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบสาเหตุของการจัดทำผลงานทางวิชาการ กระบวนการทำผลงานของกรณีศึกษา ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัยของกรณีศึกษาที่ 1 และกระบวนการให้ความช่วยเหลือสมาชิกชมรมในการจัดทำผลงานทางวิชาการ ซึ่งศึกษากับกรณีศึกษาที่ 2 ซึ่งเป็นบริบทที่แตกต่างกัน แต่ศึกษาในช่วงระยะเวลาเดียวกันโดยศึกษา 2 บริบทไปพร้อมๆ กัน เพื่อให้ทราบความเคลื่อนไหวของทั้ง 2 กรณีศึกษาอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยแบ่งช่วงระยะเวลาในการศึกษาเป็น 2 ช่วง ดังนี้คือ

ช่วงที่ 1 ผู้วิจัยเริ่มลงสู่สนามในวันที่ 31 ตุลาคม 2541 ถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2542 เป็นระยะเวลาทั้งสิ้น 4 เดือน โดยแบ่งระยะเวลาในการศึกษาแต่ละสัปดาห์ เป็น 2 ช่วงคือ

กรณีศึกษาที่ 1 ผู้วิจัยจะใช้เวลาในวันพุธและวันพฤหัสบดี ในการลงสนามเพราะเป็นวันที่กรณีศึกษามีทั้งช่วงที่สอนและช่วงว่างจากการสอนซึ่งจะทำให้ผู้วิจัยมีความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งการสังเกตและการสัมภาษณ์

กรณีศึกษาที่ 2 ซึ่งเป็นประธานชมรม ผู้วิจัยได้ใช้ช่วงระยะเวลาในการลงสนาม จำนวน 4 วัน คือ วันจันทร์ วันอังคาร วันศุกร์ และในช่วงวันหยุดคือ วันเสาร์-อาทิตย์ หรือวันหยุดสำคัญต่างๆ เหตุผลที่ผู้วิจัยเลือกลงสนามของกรณีศึกษาเป็นระยะเวลา 4 วันในหนึ่งสัปดาห์เพราะ ในวันจันทร์ และวันอังคาร เป็นวันที่กรณีศึกษามีทั้งช่วงที่สอน และช่วงที่ว่างจากการสอนเช่นเดียวกับกรณีศึกษาที่ 1 ทำให้ผู้วิจัยสามารถที่จะสังเกตและสัมภาษณ์ได้สะดวก ส่วนในวันศุกร์นั้นเป็นวันที่ใกล้สุดท้ายของสัปดาห์ ซึ่งจะทำให้ผู้วิจัยทราบข่าวการจัดอบรมในแต่ละจุดได้โดยไม่ผิดพลาดหากเกิดการเลื่อนเวลาอันเนื่องจากทางชมรมมักจัดอบรมเฉพาะในวันหยุด เช่น วันเสาร์-อาทิตย์ หรือวันหยุดสำคัญต่างๆ เกือบทุกเสาร์ อาทิตย์ และทุกวันหยุด นอกจากนี้เหตุผลหนึ่งที่ผู้วิจัยเลือกลงสนามของกรณีศึกษาที่ 2 มากกว่ากรณีศึกษาที่ 1 เพราะในทุกวันจะมีสมาชิกชมรมทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัดมาเยี่ยมศูนย์วิชาชีพครูเพื่อขอศึกษาเอกสารผลงานที่ผ่านการอนุมัติ และมาขอคำปรึกษาจากกรณีศึกษา และคณะวิทยากรประจำศูนย์ จำนวนหลายราย ซึ่งจะทำให้ผู้วิจัยสามารถพบปะและพูดคุยกับสมาชิกเหล่านี้ และจะทำให้ได้ข้อมูลที่กว้างและสมบูรณ์ขึ้น ในการศึกษาในสนามของกรณีศึกษาทั้ง 2 ได้เสร็จสิ้นลงในช่วงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2542

ช่วงที่ 2 วันที่ 1 มีนาคม ถึง 31 มีนาคม 2542 เป็นช่วงที่ผู้วิจัยออกจากสนามในจังหวัดสุพรรณบุรี ทำการถอดเทปที่ได้จากการสัมภาษณ์เป็นลายลักษณ์อักษร และรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในภาคสนามช่วงแรก ทำการลดทอนข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยภาพรวมเพื่อให้เห็นประเด็นของการศึกษาอย่างคร่าวๆ จากนั้นผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกในต่างจังหวัด เช่น ที่จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดสระบุรี โดยการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และเพื่อเป็นการตรวจสอบข้อมูลภาคสนามในช่วงแรกเกี่ยวกับการขบวนการให้ความช่วยเหลือของชมรมอาจารย์ 3 ที่มีต่อสมาชิกในชมรม

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาภาคสนามนี้ เป็นการรวบรวมข้อมูลในเรื่องสาเหตุ และกระบวนการในการให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการจัดทำผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัย เพื่อขอเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน ครอบคลุมประเด็นการศึกษา ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการหลากหลายอันได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ และการวิเคราะห์เอกสาร โดยใช้อุปกรณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ สมุดจดบันทึก เทปบันทึกเสียง และกล้องถ่ายรูป

2.4.1 การสังเกต ผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม โดยที่เข้าไปศึกษาในลักษณะการช่วยงานในสถานที่ปฏิบัติงานของกรณีศึกษาทั้ง 2 ดังนี้คือ

กรณีศึกษาที่ 1 ผู้วิจัยเข้าไปช่วยงานของของกรณีศึกษาในฐานะของผู้ช่วยกรณีศึกษา และสังเกตกรณีศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอน การปฏิบัติงาน ลักษณะการให้ความช่วยเหลือสมาชิกชมรมหรือข้าราชการครู เกี่ยวกับการทำผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัย

กรณีศึกษาที่ 2 ผู้วิจัยเข้าไปศึกษาในลักษณะของผู้ช่วยกรณีศึกษา ในโรงเรียนของกรณีศึกษาโดยปฏิบัติงาน อยู่ในศูนย์วิชาชีพครู ซึ่งเป็นที่ตั้งของชมรม และร่วมเดินทางไปกับคณะวิทยากรในการจัดอบรมตามจุดต่าง ๆ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการให้ความช่วยเหลือสมาชิกชมรมอาจารย์ 3 ของกรณีศึกษาและคณะวิทยากรประจำชมรม เกี่ยวกับการทำผลงานทางวิชาการเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3

ในการสังเกตพฤติกรรมของกรณีศึกษา ผู้วิจัยสังเกตโดยยึดกรอบแนวคิดของ Lofland (1971 อ้างถึงใน นิตา สุโต, 2540) ซึ่งประกอบด้วยกรอบแนวคิด 6 หน่วย คือ การกระทำ กิจกรรม ความหมาย ความสัมพันธ์ การมีส่วนร่วมในกิจกรรม และสถานที่ ซึ่งมีลักษณะหน่วยของกรอบความคิดที่สำคัญดังนี้

ตารางที่ 4 ลักษณะหน่วยของกรอบความคิดในการสังเกตพฤติกรรมของกรณีศึกษา

หน่วยของกรอบความคิด	กรณีศึกษาที่ 1	กรณีศึกษาที่ 2
1. การกระทำ	<p>-สังเกตพฤติกรรมที่แสดงออกด้านเกี่ยวกับการทำผลงานประเภทผลงานวิจัย เช่น การศึกษาค้นคว้าความสนใจเด็ก การซักถาม การประเมินผลเด็ก การจัดการเรียนการสอนเพื่อองค์ประกอบที่ทำให้กรณีศึกษาประสบความสำเร็จในการทำงานทางวิชาการ</p>	<p>-สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานในหน้าที่ประธานชมรมของกรณีศึกษาในด้านต่าง ๆ อันได้แก่ การบริหารงานช่วยเหลือสมาชิกชมรมในการทำผลงานทางวิชาการ</p>
2. กิจกรรม	<p>-กระบวนการทำงานในด้านการสอนการทำผลงานทางวิชาการ ความต่อเนื่องในการทำผลงานทางวิชาการ ประเภทผลงานวิจัย การให้ความช่วยเหลือและส่งเสริม สมาชิกชมรม และเพื่อนครูในการจัดทำผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัย</p>	<p>-กระบวนการหรือการวางแผนการและการดำเนินงานในการให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนการทำผลงานทางวิชาการประเภทต่าง ๆ และผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัย แต่สมาชิกชมรมเช่นการจัดอบรมให้ความรู้ การแนะนำหรือการให้คำปรึกษา</p>
3. ความหมาย	<p>-การแสดงออกถึงความเชื่อทัศนคติที่มีต่อผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัยเช่น เห็นว่าประโยชน์ และนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน การเข้ารับการอบรมทางวิชาการเกี่ยวกับ การวิจัย</p>	<p>-การแสดงออกถึงความเชื่อทัศนคติอุดมการณ์ เกี่ยวกับการจัดตั้งชมรม ความสำคัญของการจัดตั้งชมรม ความจำเป็นในการให้ความช่วยเหลือแก่สมาชิกชมรม</p>

ตารางที่ 4 (ต่อ) ลักษณะหน่วยของกรอบความคิดในการสังเกตพฤติกรรมของกรณีศึกษา

หน่วยของกรอบความคิด	กรณีศึกษาที่ 1	กรณีศึกษาที่ 2
4. ความสัมพันธ์	-ความสัมพันธ์ของกรณีศึกษากับเพื่อนร่วมงาน และสมาชิกชมรม การให้ความช่วยเหลือแนะนำแก่กรณีศึกษาในการทำผลงานทางวิชาการ ประเภทผลงานทางวิชาการ	-ความสัมพันธ์ของกรณีศึกษากับสมาชิกชมรม เพื่อนร่วมงานอื่น ๆ และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายนอกในการช่วยเหลือชมรมเช่นวิทยากรจากภายนอก หน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ
5. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม	-บทบาทของกรณีศึกษาในด้านการร่วมกิจกรรมของชมรม การเป็นวิทยากรเผยแพร่ความรู้ให้คำแนะนำแก่สมาชิกชมรมหรือผู้อื่น	-บทบาทของกรณีศึกษาในด้าน การร่วมกิจกรรมของชมรม การจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเผยแพร่ข้อมูล หรือผลงานทางวิชาการในฐานะต่างๆ เช่น เป็นวิทยากร การเขียนบทความให้ความรู้
6. สถานที่	-สังเกตสภาพการณ์ หรือสถานที่ขณะที่กรณีศึกษากำลังปฏิบัติหน้าที่อยู่ เช่น สถานการณ์ในห้องเรียน หรือในห้องประชุม	-สังเกตสถานการณ์ หรือสถานที่ขณะที่กรณีศึกษากำลังปฏิบัติงาน หรือหน้าที่อยู่ เช่น ภายในศูนย์วิชาชีพครู หรือห้องประชุม

2.4.2 การสัมภาษณ์ (Interview) ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการตามแนวทางการสัมภาษณ์ที่กว้างไว้กว้าง ๆ โดยเน้นการสัมภาษณ์ที่พยายามศึกษาความจริงจากผู้สัมภาษณ์มากที่สุด กระตุ้นให้ผู้ตอบแสดงกริยาโดยทันที แบ่งเป็น 4 ลักษณะ

1) แบบเปิดกว้างไม่จำกัดคำตอบ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์มีโอกาสที่จะอธิบายแนวความคิดของตนเองได้อย่างอิสระ และให้ความรู้สึกเป็นธรรมชาติ เช่น "อาจารย์คิดว่าอะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้สมาชิกชมรมอาจารย์ 3 ไม่ทำผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัยคะ" หรือ "เท่าที่เข้าอบรมกับทางชมรมอาจารย์คิดว่าได้ประโยชน์อะไรจากการอบรมบ้างคะ"

2) แบบมีจุดสนใจเฉพาะ หรือแบบเจาะลึกเพื่อค้นหาข้อมูลที่ผู้วิจัยมีความสนใจอยู่แล้วเป็นพิเศษโดยไม่ปล่อยให้ผู้ให้สัมภาษณ์หันเหไปสนทนาในเรื่องอื่นๆ เช่น เมื่อผู้วิจัยสนใจเรื่อง การประเมินผลงานระดับ สปช. คณะวิทยากรหลายท่านได้เป็นผู้ประเมินผลงานของ ก.ค. ซึ่งค่อนข้างเป็นความลับผู้วิจัยถามว่า "ไม่ทราบว่ามีใครบ้างคะที่ได้เป็นผู้ประเมินของ ก.ค." "แล้วประเมินอย่างไรคะ" ก.ค. เขาพิจารณาเลือกจากไหนคะ" "แล้วเคยประเมินคนในจังหวัดสุพรรณหรือคนที่ เป็นสมาชิกชมรมบ้างไหมคะ" หรือในกรณีของวิทยากรท่านหนึ่งเป็น

ผู้กลั่นกรองผลงานในระดับจังหวัด ผู้วิจัยมีความสนใจเกี่ยวกับการประเมินในกรณีของผู้ที่เป็นสมาชิกชมรม อาจารย์ 3 มาขอคำปรึกษาแล้วส่งผลงานไปให้ประเมิน ผู้วิจัยถามว่า “อย่างครูที่เขาส่งผลงานไปกับครูที่เป็นสมาชิกชมรมอาจารย์ 3 การประเมินจะแตกต่างกันไหมคะ” หรือในกรณีของเรื่องสิ่งตอบแทนที่ได้รับจากการให้คำปรึกษา งานเป็นรายบุคคล ผู้วิจัยก็จะถามว่า “สิ่งทีวิทยากรได้จากการช่วยเหลือสมาชิกชมรม คืออะไรคะ” “แล้วในการอบรมแต่ละครั้งวิทยากรได้อะไรเป็นสิ่งตอบแทนคะ” “มีไหมคะที่มาเป็นวิทยากรเพื่อจะก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้น”

3) แบบตะล่อมกลมกล่อม (probe) เป็นการสัมภาษณ์เพื่อล้วงความรู้ลึกนึกคิด หรือทัศนคติจริงที่มีต่อเรื่องที่ให้สัมภาษณ์ หรือล้วงความจริงจากผู้ให้สัมภาษณ์มากที่สุด อย่างเช่นในเรื่องสิ่งตอบแทนที่ได้รับจากการอบรมให้ความรู้ หรือการช่วยเหลือสมาชิกในรูปการปรึกษางานเป็นรายบุคคล ผู้วิจัยจะถามว่า “อาจารย์มาอบรมให้ความรู้แบบนี้ อาจารย์ได้อะไรเป็นการตอบแทนบ้างคะ” “แล้วกรณีเราช่วยเหลือเขาเป็นรายบุคคลแล้วเขาผ่านการอนุมัติล่ะคะเขาตอบแทนอาจารย์อย่างไรบ้างคะ” “เขามีการติดต่อมาหาเราบ้างไหมคะ” “มีบ้างไหมคะที่ได้แล้วกลับมาหาเราชื่อของมาฝากเป็นการขอบคุณอะไรอย่างนี้คะ” “ในกรณีที่เขามีของมาฝากอาจารย์รู้สึกอย่างไรคะ”

4) แบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับกรณีศึกษาที่มีข้อมูลที่ลึกซึ้งและกว้างขวางในเรื่องที่ผู้วิจัยกำลังทำวิจัยอยู่ ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญของกรณีศึกษา โดยเฉพาะ กรณีศึกษาที่ 1 ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับกรณีศึกษา เป็นบุคคลที่กรณีศึกษานับถือ เสมือนพี่ชายและพี่สาว และเป็นอดีตเพื่อนร่วมงาน และอดีตผู้บริหารของการกรณีศึกษา ทุกๆ เย็นและในวันเสาร์-อาทิตย์กรณีศึกษามักจะไปเยี่ยมเยียน ทานข้าวด้วยเป็นประจำสม่ำเสมอทุกวัน และเป็นบุคคลที่รู้ข้อมูลของกรณีค่อนข้างละเอียดและลึกซึ้ง ส่วนกรณีศึกษาที่ 2 นั้นผู้วิจัยได้พบว่าผู้ให้ข้อมูลสำคัญสำคัญที่สุด คือ คณบดีวิทยากร 10 ท่าน ซึ่งมีคณบดีวิทยากร 6 ท่าน ที่ค่อนข้างใกล้ชิดกับกรณีศึกษา และสามารถที่จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับกรณีศึกษาในประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาได้เป็นอย่างดี

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะใช้วิธีการสัมภาษณ์ในลักษณะการสนทนา และการพูดคุยอย่างเป็นกันเอง โดยในการเข้าสนามในระยะแรก ๆ ผู้วิจัยจะใช้วิธีการสนทนาในเรื่องทั่วๆ ไป และเปิดเผยตนเองเมื่อไปสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยไม่มีการนำกล้องถ่ายรูป เทปบันทึกเสียง และสมุดจดบันทึกไปด้วย ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความไว้วางใจและเป็นธรรมชาติมากที่สุด ผู้วิจัยจะใช้วิธีจดจำประเด็นสำคัญๆ ไว้ และนำมาบันทึกรายละเอียดอีกครั้งเมื่อการสัมภาษณ์เสร็จสิ้นลงในแต่ละครั้ง หรือหลังจากที่ผู้วิจัยกลับถึงที่พักแล้ว แต่เมื่อผู้วิจัยมีความคุ้นเคยกับผู้ให้ข้อมูลแล้วผู้วิจัยจึงเริ่มพูดคุยในประเด็นที่ผู้วิจัยอยากรู้ และขออนุญาตถ่ายรูป บันทึกเทป หรือจดบันทึกขณะสัมภาษณ์ซึ่งแล้วแต่ความเหมาะสม

2.4.3 การวิเคราะห์เอกสาร (Documentary analysis)

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยศึกษาจากเอกสารของกรณีศึกษาทั้ง 2 กรณีศึกษา ดังนี้

กรณีศึกษาที่ 1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับโรงเรียนของกรณีศึกษา เช่น ประวัติโรงเรียน จำนวนบุคลากร จำนวนนักเรียน และเอกสารของกรณีศึกษา ได้แก่ แผนการสอน แฟ้มสะสมงาน และผลงานทางวิชาการของกรณี

ศึกษาเอกสารการเป็นวิทยากรเผยแพร่ความรู้ และเอกสารการให้ความช่วยเหลือสมาชิกชมรมอาจารย์ 3 ในการทำผลงานทางวิชาการ

กรณีศึกษาที่ 2 ศึกษาเกี่ยวกับผลงานทางวิชาการของกรณีศึกษา หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องชมรม และสมาชิกของชมรม การให้ความช่วยเหลือของชมรม การบริการของศูนย์วิชาชีพ การประชุมสัมมนา อบรม สมุดบันทึกการจัดกิจกรรมของชมรม ไปสมัครสมาชิกชมรม สมุดรายชื่อสมาชิกชมรม

เมื่อทำการศึกษาเอกสารแล้ว ผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูล จัดหมวดหมู่ของข้อมูล ตรวจสอบข้อมูลกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการสังเกต เมื่อพบข้อมูลที่ขัดแย้งกันผู้วิจัยจะตรวจสอบข้อมูลโดยการกลับไปสัมภาษณ์ซ้ำ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 รายละเอียดการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

ระยะเวลา/วัน เดือน ปี	กลุ่มเป้าหมายศึกษา	การดำเนินการวิจัย	เครื่องมือ	จำนวนครั้ง
31 ต.ค. 2541	1.กรณีศึกษาที่ 2 2.สมาชิกชมรม 3.เอกสารของกรณีศึกษาที่ 2	- สังเกต - สัมภาษณ์ - วิเคราะห์เอกสาร	1.แบบบันทึก การสังเกต 2.แบบบันทึกการสัมภาษณ์	1 2 1
2-3 พ.ย. 2541	พบกรณีศึกษาที่ 1,กรณีศึกษาที่ 2 พบผู้บริหารโรงเรียนของกรณีศึกษาที่ 1,กรณีศึกษาที่ 2	อนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากกรณีศึกษาที่ 1 กรณีศึกษาที่ 2 และบุคคลที่เกี่ยวข้อง	3.แบบวิเคราะห์เอกสาร	
8 พ.ย. 2541	1.กรณีศึกษาที่ 2, คณะวิทยากร 2.สมาชิกชมรม 3.เอกสารชมรม	-สังเกต -สัมภาษณ์ -วิเคราะห์เอกสาร		1 1 1
9 พ.ย. 2541	1.กรณีศึกษาที่ 2 2.เพื่อนกรณีศึกษาที่ 2 3.ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนกรณีศึกษาที่ 2	-สังเกต -สัมภาษณ์ -สัมภาษณ์		1 1 1
10 พ.ย. 2541	1.กรณีศึกษาที่ 2 2.เพื่อนร่วมงาน	-สังเกต -สัมภาษณ์		1 1

ตารางที่ 5 (ต่อ) รายละเอียดการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

ระยะเวลา/วัน เดือน ปี	กลุ่มเป้าหมายศึกษา	การดำเนินการวิจัย	เครื่องมือ	จำนวนครั้ง
11 พ.ย. 2541	1.กรณีศึกษาที่ 1	- สังเกต	1.แบบบันทึกการ	1
	2.เอกสารของโรงเรียน , เอกสารของกรณีศึกษาที่ 1	- วิเคราะห์เอกสาร	สังเกต 2.แบบบันทึกการ	2
13 พ.ย. 2541	1.กรณีศึกษาที่ 2	- สังเกต	สัมภาษณ์	2
	2.สมาชิกชมรมมาขอคำ ปรึกษา	- สัมภาษณ์	3.แบบวิเคราะห์ เอกสาร	1
	3.ผู้มาใช้บริการศูนย์ผลงาน วิชาชีพครู	- สัมภาษณ์		1
15 พ.ย. 2541	1.กรณีศึกษาที่ 2	- สังเกต		1
	2.คณะวิทยากร	- สัมภาษณ์		1
	3.สมาชิกชมรม	- สัมภาษณ์		1
19 พ.ย. 2541	กรณีศึกษาที่ 1	- สังเกต, สัมภาษณ์		1
20 พ.ย. 2541	1.กรณีศึกษาที่ 2	- สังเกต		1
	2.คณะวิทยากร	- สัมภาษณ์		1
22 พ.ย. 2541	1.กรณีศึกษาที่ 2, วิทยากร	- สังเกต		1
	2.สมาชิกชมรม	- สังเกต, สัมภาษณ์		1
26 พ.ย. 2541	1.กรณีศึกษาที่ 2	- สัมภาษณ์, สังเกต		1
	2.วิทยากร	- สัมภาษณ์		1
27 พ.ย. 2541	1.กรณีศึกษาที่ 2, ผู้มาขอคำ ปรึกษา (สมาชิกชมรม)	- สังเกต		1
	2.เพื่อนร่วมงานของกรณี ศึกษาที่ 2	- สัมภาษณ์		1
	3.เอกสารของกรณีศึกษาที่	- วิเคราะห์เอกสาร		1
28 พ.ย. 2541	สมาชิกชมรมอาจารย์ 3 สพอ.บางปลาหมอ	- สังเกต , สัมภาษณ์		1

ตารางที่ 5 (ต่อ) รายละเอียดการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

ระยะเวลา/วัน เดือน ปี	กลุ่มเป้าหมายศึกษา	การดำเนินการวิจัย	เครื่องมือ	จำนวนครั้ง
1 ธ.ค. 2541	1.กรณีศึกษาที่ 2	- สัมภาษณ์	1.แบบบันทึกการ	1
	2.นักเรียนของกรณีศึกษาที่ 2	- สัมภาษณ์ , สังเกต	สังเกต	1
2 ธ.ค. 2541	กรณีศึกษาที่ 1	- สัมภาษณ์	2.แบบบันทึกการ	1
7 ธ.ค. 2541	1.กรณีศึกษาที่ 2, วิทยากร	- สังเกต	สัมภาษณ์	2
	2.สมาชิกชมรมและผู้ประสานงาน	- สังเกต, สัมภาษณ์	3.แบบวิเคราะห์เอกสาร	1
	3.สมาชิกชมรม	- สัมภาษณ์		2
	4.เอกสาร	- วิเคราะห์เอกสาร		1
8 ธ.ค. 2541	1.กรณีศึกษาที่ 2	- สังเกต		1
	2.วิทยากร	- สัมภาษณ์		1
	3.สมาชิกชมรม	- สัมภาษณ์		1
13 ธ.ค. 2541	1.กรณีศึกษาที่ 2, วิทยากร	- สังเกต		1
	2.สมาชิกชมรม	- สังเกต, สัมภาษณ์		1
	3.เอกสาร	- วิเคราะห์เอกสาร		1
14 ธ.ค. 2541	1.กรณีศึกษาที่ 2	- สังเกต		1
	2.วิทยากร	- สัมภาษณ์		1
20 ธ.ค. 2541	1.กรณีศึกษาที่ 2, วิทยากร	- สังเกต		1
	2.นักเรียนของกรณีศึกษาที่ 2	- สัมภาษณ์		1
	3.สมาชิกชมรม	- สังเกต, สัมภาษณ์		1
	4.เอกสาร	- วิเคราะห์เอกสาร		1
23 ธ.ค. 2541	กรณีศึกษาที่ 1	- สังเกต, สัมภาษณ์		1
24 ธ.ค. 2541	1.กรณีศึกษาที่ 2	- สังเกต, สัมภาษณ์		1
	2.สมาชิกชมรม	- สัมภาษณ์		1
26 ธ.ค. 2541	1.กรณีศึกษาที่ 1	- สังเกต		1
	2.อดีตเพื่อนร่วมงาน	- สัมภาษณ์		1
	3.อดีตผู้บริหารโรงเรียน	- สัมภาษณ์		1

ตารางที่ 5 (ต่อ) รายละเอียดการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

ระยะเวลา/วัน เดือน ปี	เป้าหมายการศึกษา	การดำเนินการวิจัย	เครื่องมือ	จำนวนครั้ง
27 ธ.ค. 2541	1.กรณีศึกษาที่ 2	- สังเกต	1.แบบบันทึกการ	1
	2.เพื่อนร่วมงานของกรณีศึกษาที่ 2 (สมาชิกชมรม-อาจารย์ 3)	- สัมภาษณ์	สังเกต 2.แบบบันทึกการ สัมภาษณ์	1
4 ม.ค. 2542	1.กรณีศึกษาที่ 2	- สังเกต	3.แบบวิเคราะห์	1
	2.สมาชิกผู้มาขอคำปรึกษา	- สัมภาษณ์	เอกสาร	1
10 ม.ค. 2542	1.คณะวิทยากร	- สังเกต		1
	2.สมาชิกชมรม	- สังเกต, สัมภาษณ์		1
	3.กรณีศึกษาที่ 2	- สังเกต		1
12 ม.ค. 2542	1.เพื่อนร่วมงานกรณีศึกษาที่ 2	- สัมภาษณ์		1
18 ม.ค. 2542	1.กรณีศึกษาที่ 2	- สัมภาษณ์		1
	2.เอกสาร	- วิเคราะห์เอกสาร		1
20 ม.ค. 2542	1.กรณีศึกษาที่ 1	- สังเกต, สัมภาษณ์		1
	2.เอกสาร	- วิเคราะห์เอกสาร		1
21 ม.ค. 2542	กรณีศึกษาที่ 1	- สังเกต		1
26 ม.ค. 2542	กรณีศึกษาที่ 2	- สังเกต, สัมภาษณ์		2
31 ม.ค. 2542	1.กรณีศึกษาที่ 2	- สังเกต		1
	2. คณะวิทยากร, สมาชิกชมรม	- สังเกต, สัมภาษณ์		1
4-5 ก.พ. 2542	1.กรณีศึกษาที่ 2	- สังเกต		2
	2.เพื่อนร่วมงาน, เพื่อนขอ กรณีศึกษา	- สัมภาษณ์		1
21 ม.ค. 2542	กรณีศึกษาที่ 1	- สังเกต		1
27 ม.ค. 2542	กรณีศึกษาที่ 2	- สังเกต, สัมภาษณ์		2

ตารางที่ 5 (ต่อ) รายละเอียดการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

ระยะเวลา/วัน เดือน ปี	เป้าหมายการศึกษา	การดำเนินการวิจัย	เครื่องมือ	จำนวนครั้ง
31 ม.ค. 2542	1.กรณีศึกษาที่ 2	- สังเกต	1.แบบบันทึกการ	1
	2. คณะวิทยากร, สมาชิกชมรม	- สังเกต, สัมภาษณ์	สังเกต	1
4-5 ก.พ. 2542	1.กรณีศึกษาที่ 2	- สังเกต	2.แบบบันทึกการ	2
	2.เพื่อนร่วมงาน,เพื่อนขอ กรณีศึกษา	- สัมภาษณ์	สัมภาษณ์	1
6-7 ก.พ. 2542	1.กรณีศึกษาที่ 2,สมาชิ ชมรม,วิทยากร	- สังเกต	3.แบบวิเคราะห์	1
	2.คณะวิทยากร	- สัมภาษณ์	เอกสาร	1
	3.เอกสาร	- วิเคราะห์เอกสาร		1
8-9 ก.พ. 2542	วิทยากร	- สัมภาษณ์		2
10-11 ก.พ. 2542	1.เพื่อนร่วมงานกรณี 1	- สัมภาษณ์		1
	2.กรณีศึกษาที่ 1	- สัมภาษณ์		1
	3.นักเรียนของกรณีศึกษา ที่ 1	- สัมภาษณ์		2
13 ก.พ. 2542	วิทยากร	- สังเกต,สัมภาษณ์		1
14 ก.พ. 2542	1.กรณีศึกษาที่ 1	- สังเกต		1
	2.กรณีศึกษาที่ 2	- สังเกต		1
	3.คณะวิทยากร	- สังเกต		1
	4.สมาชิกชมรม	- สังเกต,สัมภาษณ์		1
15 ก.พ. 2542	กรณีศึกษาที่ 2	- สัมภาษณ์		1
21 ก.พ. 2542	1.กรณีศึกษาที่2,คณะ วิทยากร	- สังเกต		1
	2.สมาชิกชมรม	-สัมภาษณ์		1

ตารางที่ 5 (ต่อ) รายละเอียดการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

ระยะเวลา/วัน เดือน ปี	เป้าหมายการศึกษา	การดำเนินการวิจัย	เครื่องมือ	จำนวนครั้ง
24 ก.พ. 2542	1.ผู้บริหารโรงเรียนกรณีศึกษาที่ 1	- สัมภาษณ์	1.แบบบันทึกการสังเกต	1
	2.กรณีศึกษาที่ 1	- สัมภาษณ์	2.แบบบันทึกการสัมภาษณ์	1
	3.เพื่อนร่วมงานกรณีศึกษาที่ 1	- สัมภาษณ์	3.แบบวิเคราะห์เอกสาร	1
	4.กรรมการศึกษา	- สัมภาษณ์		1
25 ก.พ. 2542	1. กรณีศึกษาที่ 1	- สัมภาษณ์		1
	2.เพื่อนร่วมงานของกรณีศึกษาที่ 1	- สัมภาษณ์		4
	3. ลูกศิษย์กรณีศึกษาที่ 1	- สัมภาษณ์		1
	4. พระอาจารย์จำเนียร (กรรมการโรงเรียน)	- สัมภาษณ์		1
	5. ครูศูนย์พัฒนาศึกษา	- สัมภาษณ์		1
26 ก.พ. 2542	1. กรณีศึกษาที่ 2	- สังเกต		1
	2. คณะวิทยากร	- สัมภาษณ์		3
	3. สมาชิกชมรม	- สัมภาษณ์		4
15-16 มี.ค. 2542	สมาชิกชมรมจังหวัดสระบุรี	- สัมภาษณ์		4
18-19 มี.ค. 2542	สมาชิกชมรมจังหวัดสระบุรี	- สัมภาษณ์		4
23 มี.ค. 2542	สมาชิกชมรมจังหวัดนครราชสีมา	- สัมภาษณ์		1

สรุปการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามจากตาราง

1. การสังเกต 47 ครั้ง ผู้วิจัยใช้เวลาในการสังเกตในแต่ละครั้งตลอดทั้งวัน
2. การสัมภาษณ์ 80 ครั้ง ผู้วิจัยใช้เวลาในการสัมภาษณ์ในแต่ละครั้งไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับสถานการณ์
3. การศึกษาเอกสาร 12 ครั้ง ผู้วิจัยศึกษาเอกสารทั้งในขณะที่อยู่ในสนาม และนำเอกสารมาศึกษา

เพิ่มเติมนอกเหนือจากการเก็บข้อมูลภาคสนาม

2.5 การจัดการกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาจากขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม มาทำการลดทอนข้อมูล ตรวจสอบข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งทั้ง 3 กระบวนการนี้ จะทำควบคู่ไปกับกระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขั้นตอนสุดท้ายคือ นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มานำเสนอโดยการเขียนรายงานการวิจัย

2.5.1 การลดทอนข้อมูล (data reduction)

ผู้วิจัยนำข้อมูลบันทึกภาคสนาม (full field note) มาอ่านทบทวนแล้วเลือกจุดที่น่าสนใจและเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษา เขียนใส่การ์ด ลงหัวข้อเรื่อง (categories) เช่น สาเหตุในการจัดทำผลงานทางวิชาการของทั้ง 2 กรณีศึกษา กระบวนการในการจัดทำผลงานทางวิชาการ ปัญหา และอุปสรรคในการทำผลงานทางวิชาการ สภาพการจัดทำผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัย กระบวนการในการช่วยเหลือสมาชิกชมรมในการจัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 เป็นต้น จากนั้นทำการจัดแยกข้อมูล ออกเป็นหมวดหมู่ (files) เพื่อง่ายต่อการสืบค้นและเป็นการตรวจสอบความเพียงพอ และความตรงของข้อมูล

2.5.2 การตรวจสอบข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า เพื่อพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้นั้นถูกต้องหรือไม่ โดยการตรวจสอบจากแหล่งเวลา แหล่งสถานที่ และแหล่งบุคคล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- 1) แหล่งเวลา โดยผู้วิจัยจะสังเกตและสัมภาษณ์เรื่องเดียวกัน แต่ต่างเวลากัน เช่น

"สาเหตุที่อาจารย์ จัดทำผลงานทางวิชาการประเภทผลงานวิจัยคืออะไรคะ"

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 1 19/11/41

"ทำไมอาจารย์ถึงทำผลงานประเภทผลงานวิจัยคะ"

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 1 24/02/42

- 2) แหล่งสถานที่ ผู้วิจัยใช้การสังเกตและการสัมภาษณ์ในเรื่องเดียวกันแต่ต่างสถานที่กัน เช่น

"พี่..... เวลาทำงานนี้แกจะดูนะ อย่างพี่ทำผลงานไปให้ตรวจ แกจะพูดว่า "ไม่ดีไปทำไมใหม่" เป็นเดือนๆ นะถึงได้ผ่าน โดนจนร้องไห้ก็เคย จนเกือบท้อ แต่พี่ก็เข้าใจนะว่าที่แกดูเพราะต้องการให้เราผ่าน"

วิทยากรกลุ่มทักษะวิชาภาษาไทย

บรรณขณะเดินทางกลับจากอบรม 24/01/42

“เห็นอย่างนั้นเอาเรื่อง ไม่ได้ทรอกเรื่องงาน ไม่ได้เลยแหละ ตอนที่ทำคู่มือเดือนหนึ่งร้องไห้เลย โฮ้ย.. แกจี้คู่มือทีนะไม่รู้จะเอาอย่างไรเลย แกแก่จนเนียบ เอาชนิดกะไม่ให้แก่เลย”

วิทยาการกลุ่มทักษะวิชาภาษาไทย

ที่โรงเรียนผู้ให้สัมภาษณ์ 9/02/42

3) แหล่งบุคคล ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่นสมาชิกครอบครัว เพื่อนร่วมงาน และสมาชิกชมรม

“อย่างอาจารย์สุนิตา (นามสมมติ) อยู่จันทบุรี ได้คุยกันตอนไปรับรางวัลที่ สบข. ด้วยกันคือได้นั่งใกล้กัน เขาถามว่า “อาจารย์ ได้อาจารย์ 3 แล้วหรือคะ อาจารย์ 3 ทำยากไหมที่โรงเรียน เขาบอกว่าทำยากไม่ยากให้ทำ” พี่ก็เลยชวนเขามาเที่ยวสุพรรณ มาที่ศูนย์ (ศูนย์ผลงานวิชาชีพครู) มาประมาณ 10 ครั้ง ปรากฏว่าผ่านเลย ครูที่โรงเรียนงันกันใหญ่เลยว่าเขาคุ่มทำทำตอนไหน เดียวนี้เขาจะโทร.มาชวนไปเที่ยวบ้านเขาเป็นประจำทุกปี อาหารฟรี ที่พักฟรี”

กรณีศึกษาที่ 2 21/02/42

“คนมาปรึกษาที่มีทั้งที่สุพรรณ และต่างจังหวัด บางคนก็มาบ่อยๆ จากคนที่ไม่เคยรู้จักกันเลย จนกระทั่งสนิทสนมกัน อย่างคนที่จังหวัดจันทบุรี เราไปเที่ยวบ้านเขาทุกปี เขาจะให้ที่พักและอาหารแก่เรา”

บุตรสาวกรณีศึกษาที่ 2 22/02/42

2.6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเชิงคุณภาพนี้เนื่องจากใช้รูปแบบในการเก็บรวบรวมข้อมูลในลักษณะที่หลากหลาย อันได้แก่ การสังเกต การวิเคราะห์เอกสาร และการสัมภาษณ์ ในกรณีของการสัมภาษณ์ที่มีการบันทึกเทปผู้วิจัยได้ นำเทปมาถอดเป็นลายลักษณ์อักษร โดยการถอดคำพูดทั้งหมดของผู้ให้ข้อมูล จากนั้นนำมาลงรหัสข้อมูล เพื่อสะดวกในการจัดหมวดหมู่ จากนั้นผู้วิจัยได้จำแนกประเภทข้อมูล (Typology) โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกต วิเคราะห์เอกสาร และสัมภาษณ์ที่ลงรหัสแล้วมาตัดต่อข้อความที่เป็นเรื่องเดียวกัน จัดกลุ่ม หรือหมวดหมู่ ในเรื่องที่ต้องการศึกษา แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ ดังนี้

1. การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic induction) โดยการตีความสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมมาได้ในสนามการวิจัย

2. การวิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดของข้อมูล (typological analysis) คือการจำแนกข้อมูลเป็นชนิดๆ ทั้งโดยวิธีที่ใช้แนวคิดทฤษฎี และไม่ใช้แนวคิดทฤษฎี

2.1 แบบใช้ทฤษฎี โดยการจำแนกชนิดของข้อมูลเป็นชนิดต่าง ๆ ในเหตุการณ์หนึ่ง ๆ แยกออกเป็นกิจกรรม ความหมาย ความสัมพันธ์ การมีส่วนร่วมในกิจกรรม และสภาพสังคมหรือ สถานการณ์ว่ามีรูปแบบอย่างไร เกิดขึ้นได้อย่างไร เพราะเหตุใด และมีผลกระทบต่อสถานการณ์ กิจกรรม หรือความสัมพันธ์อย่างไร ซึ่งพิจารณาจากข้อมูลที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์ และพิสูจน์หาข้อสรุป

2.2 แบบไม่ใช้ทฤษฎี คือ การจำแนกข้อมูลที่จะวิเคราะห์ตามความเหมาะสมของข้อมูลโดยอาจใช้สามัญสำนึก หรือประสบการณ์ของผู้ทำวิจัยก็ได้

การวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนามนี้จะเริ่มต้นดำเนินการตั้งแต่วันแรกที่ลงสนาม จนถึงวันสุดท้ายที่ทำการวิจัย โดยการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบ เพื่อหาความตรง และความเที่ยงโดยใช้วิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า (triangulation methods) จากนั้นจะวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีแบบสร้างข้อสรุปแล้วผู้วิจัยได้เรียบเรียงนำเสนอข้อมูลในรูปวิพรรณนา (description) และพรรณนาวิเคราะห์ (analytical description)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย